

Prilog 7. Pravilnika, uz član 41.

Uputstva recenzentima

za ocjenu rukopisa prijavljenih za objavu u okviru izdavačke djelatnosti Fakulteta

Opšte informacije

1. Izdavačka djelatnost Arhitektonskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu predstavlja skup pravila, postupaka i procedura pomoću kojih djelo postaje dostupno javnosti, a uključuje pribavljanje i odabir rukopisa, uređivanje, grafičko-likovno oblikovanje, organizaciju štampanja ili drugog oblika proizvodnje, promotivnu djelatnost, te distribuciju.
Misija, svrha, cilj i tematska orijentisanost izdavačke djelatnosti su promocija i razvoj nauke, struke, obrazovanja, naučne misli i naučnog pristupa problematici u domeni arhitekture i urbanizma, a time i poticanje stvaralaštva, komuniciranje s akademskom zajednicom i širom javnosti, te produbljivanje, širenje, oplemenjivanje i ujedinjenje znanja.
U izdanjima Fakulteta objavljuju se publikacije akademskog osoblja, naučnih i stručnih saradnika i ostalih naučnih i stručnih radnika, kao i radovi svih ostalih autora za koje Komisija za izdavačku djelatnost odluči da mogu pomoći u radu Fakulteta i da su u skladu sa Pravilnikom za izdavačku djelatnost.
2. Postupak recenzije je kritički prikaz i vrednovanje sadržaja rukopisa, na temelju kojeg Vijeće Fakulteta odlučuje o objavljivanju ili neobjavljivanju procijenjenih rukopisa. Smisao recenzentskog postupka je utvrđivanje naučne kvalitete rukopisa i stvaranje legitimiteta za njihovu objavu akademskoj zajednici.
3. Rukopisi se u svom konačnom izgledu šalju na Protokol Fakulteta, naslovljeno na Komisiju. Uz rukopis, autori su dužni poslati i ispunjen Obrazac za prijavu rukopisa i imenovanje recenzenata, datim u Prilogu 5. Pravilnika, uz član 36., pod nazivom: Prilog 5. Prijava rukopisa i imenovanje recenzenata.
Prijedlog recenzenata argumentira se kroz prateći prilog kratke biografije recenzenata sa bibliografijom naučnih/stručnih radova kojima potvrđuje da je afirmirani i priznati stručnjak za svoju matičnu oblast, tj. oblast koju rukopis obrađuje.
U slučaju Časopisa AAeU, recenzentski postupak predviđa slanje anonimizovanog autorskog rada najmanje dvama stručnjacima za teme prijavljenih rukopisa, pri čemu autor rukopisa prije, tokom i nakon postupka recenzije ne zna identitet recenzenata, kao što ni svaki recenzent tokom postupka recenzije ne zna identitet autora, ni identitet drugih recenzenata (dupla maska).
4. Objavljuju se svi pozitivno recenzirani i na Vijeću Fakulteta prihvaćeni rukopisi.
U slučaju jednog negativnog mišljenja recenzenta o rukopisu, autor ima pravo na žalbu u roku od 15 dana od prijema odluke, te se traži dodatno mišljenje novog recenzenta.
U slučaju dva negativna mišljenja recenzenata o rukopisu, Komisija obavještava autora/autore o neprihvatljivosti rukopisa za objavu.
5. U procjeni naučne kvalitete članaka i legitimnosti za njihovu objavu učestvuju recenzenti, ali konačnu odluku o kategorizaciji članaka i njihovom objavljivanju ili neobjavljivanju donosi Vijeće Fakulteta, uzimajući u obzir mišljenja recenzenata.

6. Recenzija je dar nekompenziranog vremena naučnika i naučno-nastavnih radnika. Temelji se na dobroj volji i etičnosti recenzenata, za čiji rad Fakultet ne izdvaja novčana sredstva.
7. Na zahtjev recenzenta, Komisija za izdavačku djelatnost će pismeno potvrditi prijem i prihvatanje rukopisa za postupak recenzije.

Obaveze recenzenata

1. Molimo recenzente da ispune sva polja u Prilogu 8. Obrazac za recenziju (koji je prateći dio ovih uputstava), uključujući i odabir kategorizacije rukopisa koju smatraju poželjnom, te da, prilikom čitanja rukopisa, ocjeni njegovog sadržaja pristupe objektivno i temeljito.
2. Molimo recenzente da izbjegavaju davanje ličnih komentara ili kritike na prijavljene rukopisa.
3. Molimo recenzente da u slučaju sumnje u originalnost rada (povrede principa naučno-istraživačke etičnosti) kao i u slučaju sumnje na sukob interesa, o tome obavijeste Komisiju za izdavačku djelatnost, a prije donošenja odluke o objavi rukopisa.
4. Rok za odlučivanje o prihvatanju ili neprihvatanju rukopisa za recenziju, od strane recenzenata, je 15 dana.
5. Ukoliko recenzent, uz obrazloženje, odbije rukopis za recenziju, bira se novi recenzent.
6. Ukoliko recenzenti prihvate rukopis za recenziju, dužni su Komisiji za izdavačku djelatnost dostaviti svoje mišljenje i ocjenu rukopisa (ispunjen Obrazac za recenziju) u roku od 30 dana.
7. Tipologija rukopisa za vođenje u naučnim bibliografskim bazama podataka (procjenjuju recenzenti):

Knjiga je, u smislu ovoga Pravilnika, omeđena nekontinuirana štampana ili elektronska publikacija koja mora imati najmanje 49 stranica ili preko 3 štamparska arka, ne računajući korice i naslovnu stranu.

Monografija je, u smislu ovoga Pravilnika, recenzirano naučno djelo ili ozbiljno popularno naučno djelo koje iscrpno i sveukupno razmatra neki problem, pitanje ili predmet.

a) **naučna monografija** je publikacija u kojoj se naučno, sistematično, iscrpno i sveobuhvatno tretira neki problem, pitanje ili predmet, ličnost ili događaj, u jednoj svesci, odnosno u određenom broju svezaka, koje se objavljuju istovremeno ili u unaprijed određenom vremenskom razdoblju. Zbornici sa konferencija, zaključni ili drugi izvještaji o radu na istraživačkim zadacima i tome slično, ne spadaju u ovu kategoriju,

b) **stručna monografija** je publikacija u kojoj se stručno tretira neki problem, pitanje ili predmet, ličnost ili događaj, u jednoj svesci, odnosno u određenom broju svezaka, koje se objavljuju istovremeno ili u unaprijed određenom vremenskom razdoblju. Zbornici sa konferencija, zaključni ili drugi izvještaji o radu na istraživačkim zadacima i tome slično ne spadaju u ovu kategoriju.

Udžbenik je, u smislu ovoga Pravilnika, osnovno nastavno sredstvo u ustanovama visokog obrazovanja, u kojem se izlaže nastavno gradivo utvrđeno Nastavnim planom i programom Fakulteta.

Zbornik radova, u smislu ovoga Pravilnika, predstavlja kontinuiranu ili nekontinuiranu publikaciju koja obuhvata pojedinačne recenzirane članke objedinjene u zajedničkom izdanju i sa zajedničkim naslovom. Zbornici se dijele na zbornik radova i zbornik sažetaka/apstrakta radova.

Kontinuirane publikacije (časopisi), u smislu ovog Pravilnika predstavljaju svaku publikaciju koja izlazi u određenom vremenskom razmaku (sedmično, polumjesečno, mjesečno, tromjesečno, polugodišnje, godišnje) s različitim sadržajem, ali pod istim naslovom časopisa. Kontinuirana (periodička) publikacija mora se striktno pridržavati navedenog ritma izlaženja kojeg nikako ne smije narušiti. Radovi objavljeni u kontinuiranim publikacijama (časopisi i zbornici) klasificiraju se prema sljedećoj kategoriji članaka:

Izvorni naučni članak je samo prva objava originalnih istraživačkih rezultata i to u takvom obliku da se istraživanje može ponoviti, a utvrđene činjenice provjeriti. U pravilu je organizovan po shemi IMRAD (Introduction, Methods, Results And Discussion) za eksperimentalna istraživanja ili na deskriptivan način za deskriptivne naučne oblasti. Mora biti objavljen u naučnom časopisu sa recenzentskim sistemom prihvatanja članaka i recenziran.

Pregledni naučni članak je pregled najnovijih radova u određenoj predmetnoj oblasti, radova pojedinog istraživača ili grupe istraživača s ciljem da se već objavljene informacije sažmu, analiziraju, evaluiraju ili sintetizuju. Donosi nove sinteze koje takođe uključuju rezultate istraživanja autora članka. Mora biti objavljen u naučnom časopisu sa recenzentskim sistemom prihvatanja članaka i recenziran. Recenzentski sistem mora biti vidljiv iz uputstava autorima.

Kratki naučni članak je izvorni naučni članak kod kojeg neki elementi sheme IMRAD mogu biti izostavljeni. Ukratko sažima rezultate završenog izvornog istraživačkog rada ili rada koji je još u toku. Ovdje spadaju i kratki pregledi (eng. *mini review*) i prethodna saopštenja (eng. *preliminary communication*) ako imaju značaj kratkog naučnog članka.

Stručni članak je prikaz već poznatog, ali s naglaskom na upotrebljivosti rezultata izvornih istraživanja i na širenju znanja. Zahtjevnost teksta prilagođena je potrebama korisnika i čitaoca stručnog ili naučnog časopisa u kojem je objavljen.

8. Ostale tipologije predviđene u okviru izdavačke djelatnosti Fakulteta navedene su u ovom Pravilniku, članovi 11.-20.
9. Kategorizacija rukopisa: *Rukopis je odgovarajući za objavu uz manje korekcije*, Komisija za izdavačku djelatnost dozvoljava objavu rukopisa bez ponovljenih konsultacija sa recenzentima, a nakon izvršenih korekcija rukopisa, od strane autora, prema preporuci recenzentata.
10. Kategorizacija članka: *Rukopis je odgovarajući za objavu uz veće korekcije* znači da recenzent smatra da rukopis može biti objavljen, ali da je za to potrebna sadržajna dorada. U tom slučaju, molimo recenzente da autoru upute instrukcije i smjernice temeljem kojih mogu nadograditi svoj rukopis do zahtijevanog nivoa. Nakon dorade, Komisija za izdavačku djelatnost rukopis vraća recenzentima na ponovni uvid. Postupak se može ponavljati sve dok recenzenti ili Komisija ne utvrde konačnu odluku o objavljivanju rukopisa.
11. Eliminatorska kategorizacija rukopisa: *Rukopis nije odgovarajući za objavu*, Komisiji za izdavačku djelatnost daje do znanja da postoje ozbiljni razlozi za izbjegavanje objave prijavljenog rukopisa. Molimo recenzente da detaljno obrazlože ovakvu svoju odluku. Recenzentima nije dozvoljeno, prije objavljivanja rukopisa, koristiti znanja koja su stekli pri ocjeni rukopisa.